

Виртуальный тур по Эрмитажу – wyrażanie opinii na temat dzieł sztuki

Szymon Domański

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka rosyjskiego dla III etapu edukacyjnego, liceum ogólnokształcącego i technikum, nauczanego jako język pierwszy, poziom podstawowy i rozszerzony (III.1.P, III.1.R), oraz jako język drugi (III.2, III.2.0)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Przedmiot:

język rosyjski

Poziom edukacyjny:

liceum/technikum, III.1.P

Temat zajęć:

Виртуальный тур по Эрмитажу – wyrażanie opinii na temat dzieł sztuki.

Klasa, czas trwania zajęć:

II klasa liceum ogólnokształcącego lub III klasa technikum, 45 minut

Cele ogólne:

- rozwijanie sprawności czytania;
- rozwijanie sprawności mówienia;
- powtórzenie słownictwa związanego z działem tematycznym „Kultura”;
- rozwijanie kompetencji w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;
- kreatywne wyrażanie myśli i emocji w języku obcym.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- rozumie zasady obowiązujące w miejscach użyteczności publicznej (muzeum);
- wyraża opinię na temat wybranego dzieła sztuki;
- pyta o opinię innych osób, zgadza lub nie zgadza się z opinią innych;
- wspiera kolegów i koleżanki w osiągnięciu celów.

Metody, techniki i formy pracy:

- praca indywidualna – uczniowie dobierają zasady obowiązujące w muzeum do piktogramów;
- dyskusja;
- praca w parach;
- metoda aktywizująca – wirtualna wizyta w Ermitażu;
- miniwykład.

Środki dydaktyczne:

- rzutnik;
- komputer z dostępem do internetu;
- tekst zasad obowiązujących w wybranym muzeum oraz piktogramy ilustrujące te zasady;
- wydrukowane na kartkach reprodukcje kilku obrazów rosyjskich artystów, np. obrazu Kazimierza Malewicza *Czarny kwadrat na białym tle*, *Ostatni dzień Pompei* Karla Pawłowicza Briułłowa.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Nauczyciel zapisuje na tablicy temat lekcji, następnie określa wraz z uczniami cele lekcji. Nauczyciel metodą miniwykładu opowiada o rosyjskich muzeach, np. o Carskim Siole, Muzeum Sztuk Pięknych w Moskwie. Pyta uczniów, jakie korzyści przynosi kontakt ze sztuką oraz czy chcą nauczyć się wyrażać opinię na temat sztuki.

Część właściwa

Nauczyciel powtarza i utrwała z uczniami słownictwo z działu „Kultura”, np. rozdaje uczniom wydrukowane zasady obowiązujące w muzeum Ermitaż w Petersburgu – można je znaleźć w zakładce Правила посещения Эрмитажа na stronie hermitagemuseum.org (dostęp 24.10.2022). Uczniowie w ciszy zapoznają się z zasadami. Nauczyciel sprawdza, czy uczniowie zrozumieli tekst – rozdaje uczniom przygotowane wcześniej piktogramy i prosi uczniów o dobranie zasady do obrazka. Alternatywną wersją tego ćwiczenia jest wyświetlenie piktogramów na tablicy za pomocą rzutnika. Nauczyciel wyświetla piktogram i prosi chętnych uczniów o odczytanie właściwej zasady. Warto zachęcać uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) do aktywnego udziału w tym ćwiczeniu, nauczyciel może dodatkowo zmotywować uczniów do udziału w ćwiczeniu np. plusami za aktywność.

Po wykonaniu przez uczniów ćwiczenia nauczyciel zapisuje na tablicy (lub wyświetla za pomocą rzutnika) wyrażenia służące do wyrażania opinii i pytania o opinię innych, np. *Я думаю, что..., Я считаю/предполагаю..., По моему мнению..., На мой взгляд..., С моей точки зрения...* itp. Nauczyciel informuje uczniów, że wszystkie zwroty służą do wyrażania opinii, podaje uczniom kilka przykładów zdań. Nauczyciel ćwiczy wymowę zwrotów z uczniami. Następnie łączy uczniów w pary – warto, aby uczniowie zdolni pracowali w parach z uczniami słabszymi. Uczniowie, pracując w parach, wyrażają opinie na temat książki, filmu lub piosenki – ćwiczenie powinno trwać nie więcej niż 3 minuty, każdy uczeń pracujący w parach powinien wyrazić co najmniej jedną opinię na wybrany temat.

Po wykonaniu ćwiczenia nauczyciel zaprasza uczniów do wirtualnej wycieczki po muzeum (*Ermitaż – wirtualna wycieczka*; dostęp 24.10.2022). Na czas wirtualnej wycieczki warto przearanżować salę lekcyjną na wzór sali kinowej – usunąć ławki, a krzesła ustawić w rzędach przed rzutnikiem. Sugeruje się, aby nauczyciel wybrał kilka miejsc, które chce pokazać uczniom – warto zademonstrować uczniom budynek z zewnątrz oraz zwrócić uwagę na kilka bogato zdobionych sal. Na stronie internetowej wirtualnego spaceru dostępnych jest kilka wystaw, które również można oglądać podczas spaceru. Warto zachęcić np. ucznia zdolnego lub ochotnika do wcielenia się w rolę przewodnika po Ermitażu – najpierw uczeń prezentuje zasady obowiązujące w muzeum, a następnie zaprasza do odwiedzenia kolejnych sal. Na stronie internetowej muzeum zamieszczone są opisy poszczególnych pomieszczeń, warto przeczytać je wraz z uczniami podczas wirtualnego spaceru.

Po wycieczce nauczyciel pyta uczniów o opinię na temat muzeum. Uczniowie dyskutują z nauczycielem, kilka osób wyraża swoją opinię na temat muzeum. Uczniowie wyrażają swoje zdanie przy pomocy zwrotów poznanych na lekcji. Następnie nauczyciel

rozdaje uczniom wydrukowane reprodukcje obrazów. Uczniowie opowiadają o tym, co na nich widzą, wyrażają swoją opinię. Podczas gdy jedna osoba opiniuje obraz, inny uczeń ma za zadanie zgodzić się lub nie zgodzić się z opinią przedmówcy.

Część podsumowująca

Nauczyciel podsumowuje lekcję miniwykładem, w którym zaznacza, że sztuka wzbudza różne, czasem skrajne emocje. Następnie uczniowie dokonują oceny koleżeńskiej: oceniają pracę w parach, dzielą się spostrzeżeniami na temat pracy oraz działań podejmowanym przez kolegę/koleżankę w parze. Nauczyciel nagradza najbardziej aktywnych uczniów oceną i informacją zwrotną na temat pracy uczniów. Następnie nauczyciel zadaje uczniom pracę domową, która *de facto* jest formą ewaluacji:

- Wyobraź sobie że byłeś(-aś) obserwatorem dzisiejszej lekcji języka rosyjskiego. W liście do nauczyciela napisz:
  - Co najbardziej podobało Ci się na zajęciach?
  - Co było najmniej atrakcyjne?
  - Co Twoim zdaniem warto powtórzyć lub rozwinąć?

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Ze względu na to, że lekcja zakłada odwiedzenie Ermitażu w formie wirtualnego spaceru, można ją przeprowadzić w warunkach kształcenia zdalnego, z zastosowaniem technik nauczania na odległość. Zaleca się, aby nauczyciel przeprowadził wszystkie elementy lekcji przed indywidualnym wirtualnym spacerem każdego ucznia, na platformie umożliwiającej wideokonferencję.

Ćwiczenia alternatywne

Zasad obowiązujących w muzeum nie trzeba przedstawiać za pomocą tekstu, w grupach mniej zaawansowanych lub zaawansowanych, chcąc większy nacisk położyć na sprawność mówienia, można pokazać zasady za pomocą piktogramów, również zamieszczonych na stronie internetowej muzeum.

Komentarz metodyczny oraz realizacja kompetencji kluczowych, treści ponadprzedmiotowych oraz umiejętności uniwersalnych

Zaprezentowany scenariusz lekcji zakłada rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie porozumiewania się w języku rosyjskim w obszarze tematycznym dotyczącym kultury. Dzięki zastosowaniu pracy w parach oraz umożliwieniu uczniom swobodnego wypowiedzenia się podczas dyskusji uczniowie rozwijają umiejętności przydatne na rynku pracy – asertywność, kulturalne wyrażanie swojego zdania. Wyrażając opinię i obcując ze sztuką, uczniowie rozwijają kreatywność.

Uczniowie będą kształtowali sprawność czytania ze zrozumieniem podczas zapoznawania się z zasadami obowiązującymi w muzeum, a także sprawność porozumiewania się w różnych sytuacjach komunikacyjnych. Będą rozwijać także umiejętność dokonywania ewaluacji. Podczas lekcji kształtowana jest postawa efektywnej pracy w parach. Uczniowie uczą się wyrażać opinię na temat sztuki w kulturalny sposób oraz zgadzać lub nie zgadzać się z opinią innych osób. Na zajęciach kształtowana jest postawa efektywnej pracy w duecie, poszanowania opinii innych osób,

rozwijana jest również świadomość różnego rodzaju ekspresji kulturalnej i otwartość na sztukę. U uczniów rozwijana jest motywacja, wiara we własne możliwości i osiągnięcia w uczeniu się.

Dostosowanie do potrzeb uczniów ze SPE

- W przypadku pracy z uczniami słabowidzącymi, z zespołem Aspergera i ze spektrum autyzmu warto posłużyć się piktogramami ze strony internetowej muzeum w celu przedstawiania zasad tam obowiązujących.
- Uczniom ze SPE (zwłaszcza słabowidzącym oraz słabosłyszącym), szczególnie podczas miniwykładu, należy zapewnić dobrą widoczność oraz słyszalność nauczyciela.
- Należy dostosować przestrzeń tak, aby umożliwić wszystkim uczniom prawidłowe widzenie ekranu, można wówczas usunąć ławki z klasy i uczynić klasę salą kinową.
- Dzieląc uczniów na pary, należy uwzględnić indywidualne potrzeby uczniów oraz ich możliwości psychofizyczne, zaleca się, aby uczniowie słabsi językowo byli w parach z uczniami bardziej biegłymi, zwłaszcza podczas dokonywania oceny koleżeńskiej.
- Kryteria oceny koleżeńskiej powinny być dostosowane do możliwości psychofizycznych wszystkich uczniów.
- W przypadku pojawienia się możliwości odtworzenia dźwięku podczas wirtualnego zwiedzania muzeum należy zapewnić uczniom słabosłyszącym dobrą jakość dźwięku. Jeśli uczeń używa aparatu słuchowego, należy zadbać o umieszczenie ucznia w odpowiedniej odległości od źródła dźwięku.
- W grupach mniej zaawansowanych językowo należy pamiętać o konieczności zaadaptowania tekstu reguł ze strony internetowej do stanu aktualnej wiedzy uczniów. Podobnego dostosowania tekstu należy dokonać dla uczniów z dysleksją.
- Dla komfortu uczniów słabowidzących podczas wirtualnego zwiedzania należy zadbać o odpowiednią ostrość obrazu.
- Reprodukcje obrazów wykorzystywane w ćwiczeniach językowych powinny zostać wydrukowane w formacie zapewniającym komfort pracy z materiałem.
- Uczniowie zdolni mogą przygotować wypowiedź w formie miniwykładu na temat muzeum – mogą w tej kwestii zastąpić nauczyciela, wcielając się w przewodnika po muzeum.
- Komunikując się z uczniami, niezależnie od formy prowadzenia lekcji (zdalnej lub stacjonarnej), nauczyciel powinien dostrzegać pozytywne aspekty wypowiedzi uczniów, powinien chwalić za poczynione postępy oraz nagradzać plusami za aktywność i zaangażowanie, co będzie stanowić dla nich dodatkową motywację.

Szymon Domański – nauczyciel mianowany. Od 2017 roku uczy dwóch języków obcych (angielskiego i rosyjskiego) w Szkole Podstawowej im. hr. Władysława Zamoyskiego nr 90 w Poznaniu. Nauczanie języka rosyjskiego wprowadził w formie zajęć dodatkowych we współpracy ze szkolnym Stowarzyszeniem 90-tka oraz w ramach poznańskiego programu profilaktycznego. Entuzjasta projektów mających na celu wspieranie wszystkich uczniów w osiąganiu sukcesów dydaktycznych. W 2018 roku współtworzył projekt „WspieraMY” mający na celu wyrównanie szans wśród uczniów z problemami, a także uczenie języków obcych ciekawymi, kreatywnymi metodami prowadzącymi do zwiększenia indywidualizacji nauczania, a w konsekwencji do wzrostu autonomii ucznia. W roku szkolnym 2019/2020 koordynował z ramienia szkoły XI edycję ogólnopolskiego projektu „Szkoły otwartej na wielokulturowość”. Działania podejmowane w ramach projektu pozwoliły na stworzenie przyjaznej i otwartej przestrzeni dla wszystkich: uczniów, rodziców i nauczycieli.